

VU Research Portal

Tijd voor integratie

Stronks, M.C.

published in

Mr. : Magazine voor juristen
2014

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Stronks, M. C. (2014). Tijd voor integratie. *Mr. : Magazine voor juristen*, 2014(4), 19-19.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

MEDEDINGINGSRECHT

DE AGENDA VAN ACM

De Autoriteit Consument & Markt (ACM) – de opvolger van mededingingswaakhond NMa, telecomregulator OPTA en de Consumentenautoriteit – heeft op 5 februari zes thema’s gepubliceerd waar zij zich de komende twee jaar in het bijzonder op wil richten. Zij nodigt iedereen uit mee te denken over die thema’s.

Voor de liefhebbers van het mededingingsrecht zouden het wel eens weinig spannende jaren kunnen worden. Althans als het aan ACM ligt, want op het gebied van de private handhaving van het mededingingsrecht en in Brussel gebeurt er genoeg. Maar in de zes door de ACM genoemde thema’s is het hard zoeken naar mededinging, kartels en machtsposities. Zo betreft thema 1 de online consument, die volgens ACM veilig moet

kunnen internetten en kunnen kiezen wat er met zijn persoonsgegevens gebeurt. Een nobel streven, maar voor ACM liggen hier geen wettelijke taken. Dan thema 2: de investeringen in de uitrol van telecom- en energienetwerken. ACM wil die uitrol stimuleren in het kader van haar regulerende bevoegdheden op de betrokken markten. Ook een nobel

streven, maar dan is het advies aan ACM vooral om minder te reguleren. Thema 3 gaat over oneerlijk verlopen publieke aanbestedingen. Dat kan echt een kartelthema worden. Maar de praktijk leert dat als dat soort geheime *bid rigging* kartels worden onderzocht, dat bijna altijd het gevolg is van spijtoptanten die te biecht gaan.

Thema 4 betreft samenwerkingen in de zorg die ten goede komen aan de patiënt. Als de ACM hier de lijn volgt in haar beoordeling van ziekenhuisfusies dan wordt het vooral een kwestie van goedkeuren.

Ten slotte thema’s 5 en 6: ACM onderzoekt overstapdrempels in de sectoren zorg en energie en hoe de concurrentie beter kan in de bancaire sector. De uitkomsten laten zich nu al voorspellen: er kan veel beter, maar ACM heeft geen wettelijk instrumentarium daarin zelf een rol te spelen.

Advocaat Kees Schillemans is partner bij Allen & Overy.

STRAF(PROCES)RECHT

RECHT OP RECHTSBIJSTAND TIJDENS POLITIEVERHOOR

De bewindslieden van Veiligheid en Justitie presenteerden 13 februari de langverwachte wettelijke maatregelen die het recht op rechtsbijstand voorafgaand aan en tijdens het politieverhoor beogen te regelen. Deze wettelijke maatregelen zijn een direct gevolg van de zogenoemde Salduz-rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, en de mede als gevolg daarvan op gang gekomen ontwikkeling binnen de Europese Unie richting een uniforme regeling van het recht op rechtsbijstand voorafgaand aan en tijdens het politie-

verhoor. Deze laatste ontwikkeling heeft in oktober vorig jaar geresulteerd in de totstandkoming van de Richtlijn 2013/48/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2013 betreffende het recht op toegang tot een advocaat in strafprocedures en in procedures ter uitvoering van een Europees aanhoudingsbevel (PbEU L294).

De nu door de bewindslieden in consultatie gebrachte wettelijke maatregelen bestaan in feite uit twee wetsvoorstellen. Het ene wetsvoorstel voorziet in implementatie van voornoemde richtlijn. Het andere voorziet in een aantal wijzigingen in de Nederlandse regeling van het opsporingsonderzoek die de wetgever wenselijk acht met het oog op de inbedding van het recht op rechtsbijstand, maar die niet rechtstreeks voortvloeien uit de richtlijn. Ongetwijfeld bieden beide wetsvoorstellen meer dan voldoende stof voor een stevig en kritisch debat binnen de rechtspraktijk en de wetenschap, waarbij de aandacht in het bijzonder zal uitgaan naar de vraag of de voorgestelde regeling al dan niet volledig beantwoordt aan voornoemde richtlijn en de eisen die voortvloeien uit de ter zake relevante Straatsburgse jurisprudentie.

Voor dit moment is het echter zonder meer verheugend dat de wetsvoorstellen er zijn en dat na decennia van debatteren nu eindelijk serieus werk wordt gemaakt van een wettelijke regeling met betrekking tot het recht op rechtsbijstand in de vroegste fase van het strafproces.

Jan Crijns is hoogleraar straf- en strafprocesrecht aan de Universiteit Leiden.

EUROPEES RECHT

DE ECB-BAZOOKA EN DE RECHTERS

Op 14 februari 2014 vond een unieke Europeesrechtelijke beslissing plaats. Niet in Brussel of Luxemburg, maar in Karlsruhe. Het Bundesverfassungsgericht verwees een omvangrijke rechtszaak, gebaseerd op een klacht van 40.000 burgers, voor prejudiciële uitleg naar het Hof van Justitie van de Europese Unie. Dat had het Duitse Constitutionele Hof nog nooit eerder gedaan. Het is voor het eerst in de geschiedenis dat deze rechters de expliciete samenwerking met het Hof van Justitie zoeken. Eerder sprak het Duitse rechtscollege zich volstrekt autonoom uit; ook met betrekking tot Europeesrechtelijke vragen (onder meer over grondrechtenbescherming in Unierecht; het Verdrag van Lissabon; het ESM-Verdrag). De verwijzing komt neer op gezagserkenning.

Waar gaat de zaak over? Kort gezegd, over de wettigheid van de ‘ECB-bazooka’. Ofwel het plan dat ECB-president Draghi in de zomer van 2012 presenteerde en op basis waarvan de Europese Centrale Bank, onder voorwaarden, vrijwel onbeperkt staatsobligaties van eurolanden in moeilijkheden kan opkopen via *Outright Monetary Transactions* (OMT). Alleen de aankondiging van

dit programma lijkt al zijn uitwerking gehad te hebben: de ECB heeft het OMT-programma nog niet hoeven te gebruiken. Historici zouden dit best eens kunnen lezen als een kantelpunt in de eurocrisis. Probleem is echter wel: mocht de ECB hier wel toe overgaan? Met name in het licht van het verbod van artikel 123 VWEU?

In de prejudiciële verwijzing geeft het Bundesverfassungsgericht onverbloemd zijn eigen visie mee: zes van de acht rechters vinden in de kern dat de ECB buiten haar bevoegdheden is getreden. Naar hun oordeel beperkt OMT zich niet tot monetair beleid (ECB-zaak), maar ook tot economisch beleid (zaak van de lidstaten) en dat gaat (veel) te ver. Cruciale vraag is of deze scheidslijn zo strikt getrokken kan worden.

Vermoedelijk zal het Hof van Justitie het OMT-programma sauveren, wat kan het anders? Analogische aanknopingspunten zijn te vinden in het arrest Pringle (zaak C-370/12; 27 november 2012) en het recente arrest over de discretionaire bevoegdheden van de ESMA in relatie tot short selling (zaak C-270/12; 22 januari 2014). Hoe dan ook, het oordeel zal richtinggevend zijn voor de nieuwe postcrisisrealiteit. Tenzij tot een spoedprocedure wordt besloten, weten we – door de bank genomen – het oordeel van het Hof van Justitie binnen anderhalf jaar.

Herman van Harten is postdoctoraal onderzoeker en assistant-professor rechtsgeleerdheid bij het Montaigne Centre van de Universiteit Utrecht.

VREEMDELINGENRECHT

TIJD VOOR INTEGRATIE

Om voor het Nederlanderschap in aanmerking te komen moet een vreemdeling enige tijd met een verblijfsvergunning in Nederland hebben verbleven. Vijf jaar om precies te zijn, maar die termijn zal wellicht worden opgerekt naar zeven jaar. Tenminste, daartoe strekt het voorstel tot wijziging van de Rijkswet op het Nederlanderschap dat op 21 januari aan de Tweede Kamer werd aangeboden. Een belangrijke reden voor deze tijdstermijn is, al sinds de invoering van de Rijkswet in 1984, dat er enige tijd nodig is voor de vreemdeling om in de Nederlandse samenleving te integreren. Er lijkt zogezegd een verband te bestaan tussen tijdsverloop en integratie, maar wat dit verband precies is, blijft ongewis.

Dat geeft de wetgever ook grif toe. “Elke naturalisatietermijn, ook de huidige van vijf jaar, heeft noodzakelijkerwijs een enigszins arbitrair karakter”, zo luidt het in de toelichting. De reden voor de verandering is veeleer dat, ik parafraseer, “het gevoel bestaat dat een substantiëlere periode van verblijf vooraf dient te gaan aan het Nederlanderschap”. Een gevoel als motivatie voor de aanscherping van een regel, dat is wat mager, zo vindt ook de Raad van State. Dat een termijn altijd in zekere zin arbitrair is, betekent niet dat een wijziging van die termijn geen overtuigende motivering verdient.

Interessant is in ieder geval dat de relatie tussen tijd, integratie en rechtspositie is veranderd in de loop der jaren. In de jaren tachtig werd de verlening van sterkere verblijfsaanspraken zoals het Nederlanderschap nog gezien als een middel om de integratie te bevorderen. Dat principe is niet langer leidend, zo lijkt

het, integratie is nu vooral een voorwaarde voor sterkere aanspraken. En als voorwaarde kan het tijds criterium schier eindeloos worden opgerekt, juist omdat er geen eenduidig verband is tussen tijd en integratie. Of nu ja eindeloos, de mogelijkheid om de tijd naar de hand te zetten is niet onbegrensd, maar wanneer gaat de overheid daarin te ver?

Martijn Stronks is verbonden aan de Vrije Universiteit te Amsterdam en werkt aan een proefschrift over migratierecht.